

KSIĄDZ PRAŁAT HILARY JASTAK HONOROWYM CZŁONKIEM ZKP

Walny Zjazd Delegatów Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w dniu 05.12.1998 r. przyznał ks. prałatowi dr Hilaremu Jastakowi Tytuł Honorowego Członka Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Uroczyste wręczenie aktu nadania Tytułu odbyło się w dzień imienin ks. Prałata, tj. 14 stycznia 1999 r. w kościele pw. NSPJ w Gdyni. Przy tej okazji dokonano również promocji książki Krzysztofa Wójcickiego o ks. Hilarym Jastaku.

Na uroczystość przybyło wielu dostojnych gości, a wśród nich prezydent Miasta - Pan Wojciech Szczurek, przedstawiciel Wojewody Pomorskiego - Pan Jerzy Kiedrowski, posłanka Pani Dorota Arciszewska, liczne delegacje NSZZ „Solidarność” i Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego oraz - jak zwykle - wierni i oddani przyjaciele księdza Prałata.

Powitania dokonał proboszcz - ks. kanonik Henryk Kiedrowski. Funkcje gospodarza pełnił Szymon Pawlicki, który na wstępie odczytał listy gratulacyjne od Pana Lecha Wałęsy, Arcybiskupa Tadeusza Gocłowskiego oraz Arcybiskupa Mariana Przykuckiego. Laudację wygłosił prezes Zarządu Głównego ZKP, prof. Brunon Synak, który w towarzystwie prezesa Oddziału Gdyńskiego dokonał wręczenia aktu nadania Tytułu ks. prałatowi Hilaremu Jastakowi. (Tekst laudacji przedstawiono poniżej).

Osobiste gratulacje i słowa uznania dla Jubilata przekazali: przedstawiciel Wojewody Pomorskiego, ks. Stanisław Laudy, oraz prezydent Pan Wojciech Szczurek (wystąpienie zamieszczono oddzielnie).

Prezentacji książki o Hilarym Jastaku dokonał autor, Krzysztof Wójcicki. Mówił o tym jak zrodziła się myśl napisania tej książki oraz opowiadał jak ona powstawała. Kilka najciekawszych fragmentów tej książki przeczytał pan Szymon Pawlicki.

Przed rozpoczęciem Mszy św. ks. Prałat podziękował za przyznane mu wyróżnienie oraz za życzenia i gratulacje.

Podczas Mszy św. śpiewała *Schola Cassubia*, bardzo bliska ks. Prałatowi oraz grała orkiestra Marynarki Wojennej. Homilię wygłosił ks. kanonik dr Tadeusz Rusnak z Wrocławia. Na zakończenie Mszy św. uroczystość podsumował rektor WSD w Pelplinie, ks. dr Wiesław Mering.

Dalszy ciąg uroczystości odbył się w Domu Katechetycznym. Był to osobliwy wieczór wspomnień. Przy kawie, ciastach i zapalonych świecach różne osoby dawały świadectwo z niezwykłych wydarzeń, które przeżyły wspólnie z ks. Prałatem lub za Jego pośrednictwem.

Na zakończenie uroczystości organizatorzy otrzymali od Księdza Prałata książki z dedykacją.

Teresa Hoppe

LAUDACJA DLA KSIĘDZA HILAREGO JASTAKA WYGŁOSZONA PRZEZ PROF. BRUNONA SYNAKA PREZESA ZG ZKP

Czcigodny Księżu Prałacie,
Drogi Solenizancie,
Bohaterze dzisiejszej uroczystości!

W najnowszej historii Gdyni i Kaszub ksiądz prałat dr Hilary Jastak jest postacią szczególną. Swoją niestrudzoną postawą duszpasterską i obywatelską, której naczelną wartością i drogowskazem była zawsze służba Bogu i ludziom, zaskarbił sobie powszechne uznanie i szacunek. Nie jest łatwo znaleźć inną osobę tak bardzo wrażliwą na sprawy drugiego człowieka, na ludzkie nieszczęście - na biedę, krzywdę, niesprawiedliwość i zniewolenie. Ksiądz Prałat udowodnił nieraz, że nie było dla Niego ceny, która mogłaby Go odwieść od działalności na rzecz ludzkiej godności i dobra człowieka.

Trudno powiedzieć, w jakim stopniu postawę taką kształtowało powołanie kapłańskie, na ile przesądził o niej klimat rodzinnego domu i kaszubskiego otoczenia, na ile młodzieńcze kontakty z takimi znakomitymi postaciami Kaszub i Pomorza, jak Aleksander Majkowski, ks. Leon Heyke czy ks. bp. Konstantyn Dominik. Jedno jest pewne: świat kaszubskich wartości, kultury i tradycji, przywiązanie do prawdy, kaszubski upór w najlepszym słowa tego znaczeniu - a zwłaszcza zawołanie *Me trzimóme z Bogiem* głęboko zakorzeniły się w sercu dzisiejszego Jubilata i wyznaczały Jego życiowe powołanie. Nic dziwnego, że postawą taką zasłużył sobie na miano „króla gdyńskich Kaszubów“.

PRZEMÓWIENIE OKOLICZNOŚCIOWE PREZYDENTA MIASTA GDYNI WOJCIECHA SZCZURKA

Najczcigodniejszy Gdynianinie,
Przewielebny Księżu Prałacie,
Miłościwie panujący nam
„Królu Kaszubów“!

Pół wieku mija od czasu, kiedy biskup Kazimierz Józef Kowalski powierzył nowoutworzoną parafię, Twojej, Dostojny Jubilacie, duszpasterskiej, ojcowskiej opiece. 50 lat ... dwa pełne pokolenia ... W 70 letniej historii Gdyni to bardzo wiele, ale to także wiele w odniesieniu do jednego ludzkiego życia. I jakże burzliwe były to lata, jak niespokojne, wyczerpujące, agresywne ..., wymagające poświęcenia najwyższej próby. Pomoc cierpiącym biedę, nierzadko nędzę w pierwszych latach powojennych, pełna poświęcenia służba w Caritasie, heroiczna budowa świątyni, powodująca wymyślne szkany funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa, za aresztowaniem włącznie. Ataki prasy komunistycznej, próby zastraszenia i zniechęcenia ... jakże nadaremne. I oto dziś stajemy

LAUDACJA ...

Ksiądz prałat Hilary Jastak urodził się w roku 1914 w Kościerzynie, w wielodzietnej rodzinie kaszubskiej. Maturę zdał w pomorskim Chełmie, studiował w seminariach duchownych w Pelplinie i Warszawie, a w latach 1949-1953 na wydziale Teologii Katolickiej Uniwersytetu Warszawskiego, uzyskując stopień naukowy doktora.

Całe niemal życie kapłańskie Jubilata wiąże się z Pomorzem, a zwłaszcza z Gdynią. W bieżącym miesiącu przypada 50-ta rocznica posługi duszpasterskiej w parafii kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa, erygowanej w roku 1949. W parafii tej przez 35 lat był proboszczem i głównym budowniczym zespołu sakralnego, w którym się dzisiaj znajdujemy.

W bogatej działalności społecznej Księdza Prałata szczególnie widoczne są trzy główne nurty: działalność charytatywna, pomoc politycznie szykanowanym oraz troska o kulturę kaszubską.

W latach powojennych Ksiądz Prałat prowadził szeroką akcję dożywiania, pomagał biednym, organizował kolonie dla dzieci, opiekował się sierotami. Jego pomoc szczególnie odczuwała ludność kaszubska, kiedy jako dyrektor Caritasu gdyńskiego obejmował swą działalnością tereny powiatu kartuskiego, kościerskiego i morskiego. Niezapomnianą do dziś inicjatywą był prowadzony przez Księdza Prałata sierociniec w Białej Górze zwany „Domem Chłopców“, gdzie wychowankowie zajmowali się pracami gospodarczymi, a równocześnie uczyli się kaszubskiego rzemiosła ludowego. W swojej pomocy charytatywnej dzisiaj Jubilat nie ustawał nigdy. Będąc na emeryturze założył Fundację Pomocy Stypendialnej: wielokrotnie, z własnych dochodów do dziś udziela materialnego wsparcia klerikom, studentom i uczniom; zwłaszcza z wielodzietnych rodzin kaszubskich.

W czasach komunistycznych, w okresie „Solidarności“ i stanu wojennego ksiądz prałat Jastak odważnie, a nawet z narażeniem życia, wspierał duchowo i moralnie walkę o wolną Polskę i o prawa człowieka. T. Bolduan pisze: „Ksiądz Jastak (...) był człowiekiem uparcie konsekwentnym, zło nazywał zawsze po imieniu, za co go nieustannie szykanował aparat represji (...)”. W roku 1980 został kapłanem stoczniowców i portowców w Gdyni, udzielał schronienia znanym działaczom „Solidarności“, pomagał więźniom, internowanym i zwolnionym z pracy. W trudnych sytuacjach był jak dobry ojciec dla swoich dzieci: dodawał otuchy, pocieszał, wspierał - nie tylko modlitwą.

Kaszubskość księdza prałata Jastaka przejawia się zatem przede wszystkim w czynach, w posłudze na rzecz mieszkańców Gdyni i innych terenów kaszubskich. Podejmuje też bezpośrednio inicjatywy służące pielęgnacji i popularyzacji kultury kaszubsko-pomorskiej, m.in. kolportując wydawnictwa regionalne, zakładając zespół *Schola Cassubia*, gromadząc różne elementy kultury materialnej. Przekazanie tych zbiorów przez Księdza Jubilata siostrze Urszulankom w Gdyni umożliwiło utworzenie tam kaszubskiej izby muzealnej.

Za swoje zasługi ksiądz prałat Hilary Jastak został uhonorowany licznymi i prestiżowymi odznaczeniami i tytułami. Jesteśmy zaszczyceni, że do tych tytułów możemy dołączyć tytuł Członka Honorowego Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, nadany decyzją Zjazdu, najwyższego organu Zrzeszenia, w dniu 5 grudnia 1998 roku. Jesteśmy dumni, że grono dotychczasowych naszych laureatów - wśród których znajdują się m.in. obaj Metropolici Pomorscy i Biskup Elbląski - powiększyło się o tak zasłużoną dla Kaszub, Pomorza i Polski osobę, jaką jest ksiądz prałat Hilary Jastak.

Korzystając z okazji jubileuszu 50-lecia posługi kapłańskiej księdza prałata w parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa, a także z okazji Imienin, chciałbym - w imieniu całej społeczności zrzeszonej - złożyć najserdeczniejsze życzenia: wiele zdrowia i *stolemowi moce* dla dalszej niestrudzonej działalności duszpasterskiej i społecznej.

Szczęść Boże, Księżo Prałacie ■

PRZEMÓWIENIE...

przed Tobą, Drogi Nasz Ojczy Duchowny, by wypowiedzieć najprostsze słowa wdzięczności.

Ksiądz Prałat zawsze stawał po stronie słabszych i pokrzywdzonych, po stronie cierpiących. I ta swoista przyjaźń z potrzebującymi, czy wsparcia duchowego, czy pomocy materialnej, przetrwała najtrudniejsze chwile. Mam na myśli tragedię grudnia 1970 roku, która rozgrywała się na terenach parafii księdza prałata, mam na myśli schyłek lat 70, kiedy zaczęła się rodzic opozycja, Komitet Obrony Robotników, Wolne Związki Zawodowe, Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela, Młoda Polska. Mam na myśli pełne nadziei dni sierpnia 1980 roku, kiedy to na prośbę robotników, stoczniowców, Ksiądz Prałat mimo zakazu władz świeckich, odprawił pierwszą Mszę świętą, w bądź co bądź socjalistycznym jeszcze zakładzie pracy, jakim była wówczas Stocznia Gdyńska. Mam na myśli okres stanu wojennego i żarliwą pomoc Księdza Prałata, okazywaną opozycji, rodzinom poległych stoczniowców, uwięzionym i internowanym.

Więc godzi się dziś wypowiedzieć te słowa wdzięczności. Wiele, wiele słów ... Także za nauczanie prawdy, za nauczanie w prawdzie i za dążenie do prawdy, która, jak to pięknie ujął Prymas Polski, kardynał Stefan Wyszyński, „przez wiele długich lat ukrywana była w podziemi serc ludzkich.“ Wdzięczni jesteśmy, kto wie czy nie najbardziej za wpajane w nasze serca i umysły poczucie wartości, z których najwyższe to Bóg, Honor i Ojczyzna.

Warto nie tylko w tym uroczystym dniu pamiętać, że sprawy wolności i polskości, sprawy narodu i wiary, były dla synów ziemi kaszubskiej jednym i tym samym. Abraham, Majkowski, Rogala, Heyke, Wrycza - to prawdziwi nauczyciele, mistrzowie Naszego Miłościwego „Króla Kaszub“.

Również Mokwa, Marian Mokwa - najwybitniejszy polski malarz marynista, rodem z Wiela, spod Kościerzyny, rodzinnego miasta Księdza Prałata. Czyż to nie symptomatyczne, że dwaj rodowici Kaszubi, wierni synowie Pomorza, spotkali się w Gdyni i to przy jednej ulicy, o jakże pięknej nazwie 3 Maja? Marian Mokwa wniósł tu, jak pisano z zachwytem w międzywojniu, „świątynię piękna i sztuki“ - słynną Galerię Morską, ksiądz prałat, dr Hilary Jastak wybudował świątynię sensu stricto, Dom Boży, na głębokich fundamentach wiary. Niech więc ten obraz Mariana Mokwy, rysunek Kaszubskiego rybaka z twarzą Artysty, będzie symbolicznym wyrazem naszej wdzięczności. Aż chciałoby się przypomnieć słowa kierowane do Świętego Piotra: od dziś „już nie ryby, ale ludzi łowić będziesz“.

Semper fidelis Deo, Patriae, Ecclesiae et Cassubiae ... Ale także zawsze wierny Gdyni i jej mieszkańcom. Ad multos annos, Księżo Prałacie! ■

Dnia 11 lutego 1999 roku w wieku 82 lat
zmarł

✠✠✠

HENRYK SIRWIND-ŁUKOWICZ

*Członek - założyciel Zrzeszenia Kaszubskiego,
Wieloletni członek Gdyńskiego Oddziału ZKP,
Niestrudzony orędownik wyniesienia na ołtarze
Ks.bp. Konstantyna Dominika*

Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Kielnie
w dniu 13 lutego 1999 roku

Rodzinie Zmarłego
Zarząd Gdyńskiego Oddziału ZKP
składa wyrazy najgłębszego współczucia

CZŁONKOWIE ZKP W NOWYCH RADACH DZIELNIC GDYNI

W wyniku wyborów przeprowadzonych w dniu 21 lutego 1999 roku, do Rad Dzielnic naszego miasta wybrano 464 radnych, w tym 11 radnych - członków Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego (3 z nich kandydowało z ramienia AWS, 2 - z ramienia Konwencji Gdynskiej, a 6 - jako niezależni). Na ogólną liczbę 22 Rad Dzielnic, ZKP ma obecnie reprezentantów w 8 następujących Radach :

Rada Dzielnic Cisowa

Henryk Hildebrandt, *Kon. Gdynska*
Zdzisław Zmuda-Trzebiatowski, *AWS*

Rada Dzielnic Chylonia

Zygmunt Stenka, *niezależny*

Rada Dzielnic Grabówek

Henryk Kardas, *AWS*

Rada Dzielnic Działki Leśne

Zygmunt Rompa, *niezależny*

Rada Dzielnic Kamienna Góra

Eugeniusz Stanek, *AWS*

Rada Dzielnic Wzgórze św. Maksymiliana

Tadeusz Wolszczak, *Kon. Gdynska*

Rada Dzielnic Orłowo

Henryk Biernacik, *niezależny*

Rada Dzielnic Wielki Kack

Stanisław Borski, *niezależny*
Jan Keslinke, *niezależny*
Marek Szulc, *niezależny*.

Spośród wyżej wymienionych radnych, tylko trzech Zygmunt Stenka nie jest członkiem Gdynskiego oddziału ZKP (należy do oddziału w Rumi).

Kadencja nowowybranych Rad Dzielnic Gdyni skończy się w 2002 roku, wraz z kadencją obecnej Rady Miasta Gdyni.

E.S.

Gdynia dn. 07.03.1999r.

Najczcigodniejszy
Ksiądz Biskup
dr hab Jan Bernard Szlaga
Ordynariusz Diecezji Pelplińskiej

DEKLARACJA dotycząca kultu Sługi Bożego Biskupa Konstantyna Dominika*

My Kaszubi, zjednoczeni w północnych Oddziałach Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, oświadczamy, że na Ziemi Kaszubskiej istnieje wciąż żywy kult Sługi Bożego, Konstantyna Dominika, powszechnie znanego z heroiczności cnót. Kult ten przejawia się:

1. W częstych Mszach świętych, odprawianych w naszych Kościołach, w intencji rychłej beatyfikacji Biskupa Dominika.
2. W pielgrzymkach wspólnotowych i indywidualnych do grobu Dominika w Pelplinie, a także do Swarzewa i Gnieźdźewa, miejsca skąd Biskup Dominik pochodzi.
3. W modlitwach kierowanych do Boga, za przyczyną Biskupa Dominika, w różnych trudnych sprawach i sytuacjach.
4. W praktykowaniu nowenny, za wstawiennictwo Biskupa Dominika, w intencji osób ciężko i niuleczalnie chorych. Znane są przypadki uzdrowień, uważane za Nadzwyczajne, które nastąpiły na skutek modlitwy za wstawiennictwem Sługi Bożego.

Wśród społeczności kaszubskiej istnieje wielkie pragnienie, żeby Biskup Konstantyn Dominik został wyniesiony na ołtarze Kościoła rzymsko-katolickiego. Zaświadczają o tym między innymi uczestnicy tegorocznych obchodów 57 rocznicy śmierci Biskupa Dominika w Gdyni.

Podpisani jedni z bardzo licznych:
(na oryginale podpisało się 212 osób)

*Deklaracje tę w dniu 7 marca 1999 roku przedstawiciele delegacji kaszubskiej, w imieniu Rady Związku Oddziałów Północnych ZKP, złożyli na ręce Ordynariusza Diecezji Pelplińskiej.

PRZYCZYŃ SIĘ
DO WZNIESIENIA W GDYNI
POMNIKA

ANTONIEGO ABRAHAMA...

.. SYNA ZIEMI KASZUBSKIEJ, WYBITNEGO
DZIAŁACZA NA RZECZ ODRODZENIA PAŃ-
STWA POLSKIEGO NA POMORZU I PRZY-
ŁĄCZENIA KASZUB DO RZECZYPOSPOLITEJ.

WPLATY PROSIMY KIEROWAĆ NA:
KONTO BANKOWE ODDZIAŁU ZRZESZENIA
KASZUBSKO - POMORSKIEGO W GDYNI
PKO BP I O/GDYŃNIA
NR 10201853-2596-270-1-111
z dopiskiem "POMNIK"

KOMITET BUDOWY POMNIKA ANTONIEGO ABRAHAMA INFORMUJE

Artysta rzeźbiarz Stanisław Szwechowicz - który w listopadzie 1996 roku wraz z architektem Bruno Wandtke wygrał konkurs na projekt pomnika Antoniego Abrahama w Gdyni - przystąpił do realizacji pierwszego etapu zamierzenia. Według umowy zawartej w dniu 21 stycznia br. pomiędzy gdyńskim oddziałem ZKP a St. Szwechowiczem, do dnia 30 września br. wykonany zostanie w gipsie, w skali 1:3, model przejściowy figury pomnika. Model ten będzie podstawą do sporządzenia modelu realizacyjnego w skali 1:1, który posłuży z kolei do wykonania odlewu w brązie patynowanym. Środki finansowe na wykonanie modelu przejściowego pomnika są darem społeczeństwa i instytucji.

W I kwartale br. budowę pomnika Antoniego Abrahama w Gdyni wspomogli: Regina Płotka (Gdynia), Aurelia i Zygmunt Polańscy (Gdynia), Henryk Hildebrandt (Gdynia), Przedsiębiorstwo Usług Ogrodniczych "MALWA" Spółka z o.o. (Gdynia), Marek H. Majkowski (Gdynia), "SZYMANEK" Zakład Usług Wodno-Kanalizacyjnych i Melioracyjnych (Gdynia), Roman Klebba (Gdynia), Przedsiębiorstwo Budowlano-Komunalne "JUTRZENKA" W.Trzebiatowski (Gdynia), Przedsiębiorstwo "DELTA" Spółka z o.o. (Gdynia), Marian Prawdź (Gdynia), Zakład Usługowo-Produkcyjno-Handlowy "BRUK" J.Oblesiewicz, W.Dembowski (Sopot), Przedsiębiorstwo Robót Czerpalnych i Podwodnych Spółka z o.o. (Gdańsk), Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe "DEJAX" (Gdynia), Eugeniusz Stanek (Gdynia), Jan Purzycki (Gdynia), Zbigniew Kłaga (Gdynia).

Komitet serdecznie dziękuje wszystkim ofiarodawcom i prosi o dalsze wsparcia finansowe na konto gdyńskiego oddziału ZKP. ■

W OBIEKTYWIE DRËCHA JANA

Foto Jan Netzel

Kościół św. Michała Archanioła na Oksywiu, najstarszy zabytek Gdyni. W obecnym kształcie pochodzi z XVII wieku, kiedy to na starych fundamentach zniszczonego osiemnastowiecznego kościoła zniszczonego w czasie wojen szwedzkich zbudowano nową świątynię. Na ścianach kościoła znajdują się tablice upamiętniające okręty Marynarki Wojennej z lat II wojny światowej. ■

UCHWAŁA

Rady Związku Północnych Oddziałów ZKP podjęta w Pucku 14.02.1999 roku.

Rada Związku Północnych Oddziałów ZKP, zgromadzona na podsumowaniu współdziałania tych Oddziałów, wysoko ocenia prace Sekretariatu Rady i jego przewodniczącego - Bernarda Hinza.

Działalność tej Rady Jednotę Nordowców Partów ZKP od momentu jej założenia, jak i przez ostatnią kadencję, dowiodła przydatności Związku dla osiągnięcia celów programowych Zrzeszenia.

Wspólne działanie O/ZKP koordynowane przez Sekretariat Rady wpłynęło na żywotność i prężność organizacji, o czym świadczą dokonania zawarte w sprawozdaniu i oceny przedstawione przez członków Rady.

Aby współpraca w ramach Jednotę Nordowej była kontynuowana z coraz lepszymi efektami, postanawia się:

1. wdrożyć znowelizowany regulamin działania Rady Związku Oddziałów Północnych ZKP;
2. realizować program "Wprzódk z kaszebizną" przyjęty przez w/w Radę i Komisję Programową Zjazdu ZKP w grudniu 1998 r.;
3. szczególną opiekę objąć małe i nowe O/ZKP na obszarze działania Związku;
4. dbać o dobry wizerunek medialny regionu i wypracować propozycje zwiększające promocje kaszybszczyzny;
5. usprawnić obieg informacji wewnątrzorganizacyjnej, m.in. poprzez biuletyn Prezydium Rady ZOP-ZKP "BLIZA";
6. czynić starania o wzbogacenie treścią "Pismiona Kaszëbszi Zemi - NORDA" i jego kolportaż w Trójmieście i innych środowiskach wg zapotrzebowania;
7. sprawić, by chętni z północnych O/ZKP wzięli zorganizowany udział w pielgrzymce "papieskiej" do Sopotu w czerwcu 1999 r. na kutrach z Półwyspu Helskiego (w porozumieniu z burmistrzem Jastarni)
8. zorganizować zbiorowy udział naszych Zrzeszinców w majowych uroczystościach kaszubskich w Chojnicach (jeśli będzie zapotrzebowanie);
9. postulować do ZG ZKP o opublikowanie Zjazdowej Uchwały Programowej ZKP z grudnia 1998 r. wraz z wnioskami przyjętymi do realizacji.

Opracowała Komisja Wnioskowa:
Kazimierz Klawiter, Ryszard Lorek,
Eugeniusz Stanek, Ryszard Went.

Przewodniczący obrad
Bernard Hinz

Uchwałę przyjęto jednogłośnie

PODZIĘKOWANIE

Zarząd Gdynińskiego Oddziału ZKP serdecznie dziękuje **Panu Czesławowi Kolce i Panu Krzysztofowi Derkowi** za bezinteresowną pomoc w przygotowaniu materiałów poligraficznych związanych z tegoroczną wizytą w Trójmieście Papieża Jana Pawła II. ■

KOMUNIKATY

KASZUBSKIE MSZE ŚWIĘTE
W GDYNI

W Gdyni odprawiane są kaszubskie msze święte w następujących kościołach i terminach:

- w każdą pierwszą niedzielę miesiąca o godzinie 14.00 w Kościele Przemienienia Pańskiego w Cisowej (ul. Kcyńska 2) - ks. Stanisław Magier;
- w każdą drugą niedzielę miesiąca o godzinie 8.00 w Kościele Świętego Wawrzyńca w Wielkim Kacku (ul. Źródło Marii) - ks. Ryszard Kwiatek;
- w każdą ostatnią niedzielę miesiąca o godzinie 12.15 w Kościele Matki Boskiej Licheńskiej i Świętego Jerzego w Babich Dołach (ul. Rybaków 2A) - ks. Edmund Skierka.

"CEGIEŁKI"
NA DAR DLA PAPIEŻA

W celu zebrania środków na dar dla Jana Pawła II, który zostanie wręczony Ojcu Świętemu w czasie Jego najbliższej wizyty w Trójmieście, Zarząd Gdynińskiego Oddziału ZKP - w kwietniu i maju - rozprowadzać będzie "cegiełki" (o nominałach 10zł, 20zł, 50zł.). Dostępne one będą w czasie dyżurów członków Zarządu w siedzibie Muzeum Miasta Gdyni przy ul. Starowiejskiej 30, w każdy I i III czwartek miesiąca, w godz. 18-20 oraz podczas

cyklicznych kaszubskich mszy świętych odprawianych w gdyńskich kościołach. (Szczegółowe informacje na temat daru znaleźć można na stronie 8 w informacji "Z życia Gdynińskiego Zrzeszenia w I kwartale 1999").

GDZIE MOŻNA NABYĆ
„GDINSKÔ KLËKA”

„Gdinskô Klëka“ można nabyć bezpłatnie w Muzeum Miasta Gdyni przy ul. Starowiejskiej 30 (w czasie otwarcia tej placówki i dyżurów członków Zarządu Gdynińskiego Oddziału ZKP), w siedzibie Gdynińskiego Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. 3 Maja 27, w kiosku w hollu Urzędu Miasta Gdyni, w Sali Tradycji Wyższej Szkoły Morskiej przy ul. Morskiej 81/87, w Towarzystwie Miłośników Gdyni przy ul. Władysława IV 51, na terenie Stoczni Gdynia S.A., a także we wszystkich filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej.

PROŚBA O UREGULOWANIE
SKŁADEK CZŁONKOWSKICH

Zarząd Gdynińskiego Oddziału ZKP informuje, że - zgodnie z uchwałą podjętą na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym w dniu 25 września 1998 roku - składka członkowska za 1999 rok wynosi 30,00 zł, a dla emerytów,

rencistów, żołnierzy służby zasadniczej, uczniów - 15,00 zł. Składki zaległe za lata wcześniejsze pozostają bez zmian. Składki wpłacać można bezpośrednio na ręce skarbnika w czasie czwartkowych zebrań Zarządu w siedzibie Muzeum Miasta Gdyni lub na konto bankowe oddziału w PKO BP I O/Gdynia nr 10201853-2596-270-1-111, z dopiskiem "składka za rok...".

POCIĄGIEM RETRO
DO CHOJNIC

Rada Związku Północnych Oddziałów ZKP organizuje w dniu 19 czerwca (sobota) zbiorowy udział Zrzeszinców w ogólnokaszubskiej imprezie integracyjnej w Chojnicach. Wyjazd nastąpi pociągiem retro z Gdyni o godzinie 7,35 z dworca głównego. Na trasie przejazdu, na poszczególnych stacjach i przystankach, dosiadać będą członkowie innych oddziałów. Podróż potrwa 4 godziny. W Chojnicach, w godzinach 12,00-14,00 odbędzie się na Rynku zgromadzenie Zrzeszinców, a następnie zwiedzanie miasta. W drogę powrotną do Gdyni pociąg wyruszy około godziny 14,00.

Przejazd pociągiem jest bezpłatny. Chętni na wyjazd zgłaszają swój udział w swoich macierzystych Oddziałach. W uroczystości wezmą udział sztandary i kaszubskie zespoły folklorystyczne.

E.S.

PRZEGLĄD WYDARZEŃ

GDYNIA - KASZUBY

WYKŁAD KS. BP. J.B. SZLAGI W GDYNI

Dnia 11 stycznia, z inicjatywy gdyńskiego KIK i ZKP, po mszy świętej za Ojczyznę odprawionej przez księdza prałata Hilarego Jastaka, odbył się wykład ks. bp. prof. dr hab. Jana Bernarda Szlagi pt. "Rok Boga Ojca".

POTRÓJNY JUBILEUSZ KSIĘDZA KANONIKA JÓZEFA SZARKOWSKIEGO

W grudniu 1998 roku ksiądz kanonik Józef Szarkowski obchodził trzy swoje jubileusze: dziewięćdziesiątą rocznicę urodzin, sześćdziesiątą piątą rocznicę kapłaństwa, a także sześćdziesiątą piątą rocznicę pracy duszpasterskiej, nauczycielskiej i społecznej w Gdyni. Z tej okazji, w dniu 7 stycznia grono 25 wychowanków księdza Prefekta - w większości byłych harcerzy - spotkało się z Czcigodnym Jubilatem na celebrowanej przez Niego mszy świętej w kościele NMP Królowej Polski i w siedzibie Jacht Klubu M.W. "Kotwica", by wspólnie modlić się oraz złożyć życzenia i wyrazy wdzięczności za jego wieloletni trud wychowawczy i za słowa nauczania.

Ks. J. Szarkowski - urodzony 12 grudnia 1908 roku w Nowych Glinkach koło Bydgoszczy - po ukończeniu studiów w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie i uzyskaniu święceń kapłańskich 23 grudnia 1933 roku, przybył do Gdyni, z którą związał się na całe życie. W 1934 roku był kapelanem na polskich statkach pasażerskich, a w latach 1935-1939 prefektem, nauczycielem propedeutyki filozofii i języka łacińskiego w szkołach średnich oraz w Państwowej Szkole Morskiej, a także kapelanem i działaczem ZHP i innych społecznych organizacji młodzieżowych oraz prezesem Polskiego Związku Zachodniego w Gdyni. W latach 1939-1940 był więźniem obozu Stutthof, a w latach 1940-1945 przebywał pod Warszawą, uczestnicząc w tajnym nauczaniu oraz w konspiracji jako kapelan AK. Po wyzwoleniu, w latach 1945-1972, podjął obowiązki prefekta gdyńskich szkół średnich. Był także kapelanem i działaczem ZHP. W latach 1972-1975 został administratorem parafii NMP Królowej Polski. W 1976 roku przeszedł na emeryturę. Obecnie jest rezydentem parafii, którą w latach 1972-1975 administrował.

Ks. prefekt Józef Szarkowski pozostaje dla swych wychowanków - tych przedwojennych i powojennych - wielkim autorytetem moralnym. Dawali temu wyraz w czasie spotkania z Czcigodnym Jubilatem w dniu 17 stycznia, w którym uczestniczyli także wychowankowie wywodzący się z gdyńskich rodzin kaszubskich.

W czasie spotkania dostępna była książeczka "Lekcja u księdza Szarkowskiego ...", którą z okazji jubileuszu przygotował ks. Wiesław Drzążek na podstawie wybranych rękopisów ks. Józefa Szarkowskiego. (Bliższe informacje na temat "książeczki" można znaleźć w niniejszym numerze pod "Publikacje").

OBCHODY ŚWIĘTA GDYNI

Obchody Święta Gdyni, tj. 73 rocznicy uzyskania praw miejskich, rozpoczęto już w niedzielę 7 lutego uroczystą koncelebrowaną mszą świętą w kościele NMP Królowej Polski. Mszę odprawił sufragan Gdański ks. bp Zygmunt Pawłowicz, w asyście proboszczów gdyńskich: ks. kanonika Henryka Kiedrowskiego z parafii NSPJ i ks. prałata Edmunda Wierzbowskiego z miejscowej parafii. W mszy świętej

uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych miasta, z prezydentem Wojciechem Szczurkiem i przewodniczącym Rady Miasta Stanisławem Szwabskim. Obecni także byli przedstawiciele gdyńskiego oddziału ZKP ze swoim sztandarem.

W dniu 10 lutego w południe władze Miasta i gdyńskie organizacje polityczne i pozarządowe złożyły wiązanki kwiatów pod pomnikiem Eugeniusza Kwiatkowskiego i na Płycie Marynarza Polskiego. O godzinie 14.00 w Teatrze Miejskim rozpoczęła się uroczysta sesja Rady Miasta. Uczestniczyli w niej radni gdyńscy, parlamentarzyści Ziemi Gdańskiej, przedstawiciele gdyńskiego biznesu. Obecnością swoją sesję zaszczyliła była prezydent Gdyni, postanka Franciszka Cegielska. Przemówienia wygłosili: przewodniczący Rady Miasta Stanisław Szwabski, prezydent Miasta Wojciech Szczurek i zaproszeni goście. Po przemówieniach, przewodniczący Rady Miasta wręczył nagrody „Czas Gdyni” inwestorom za najlepsze inwestycje w 1998 roku: za dom handlowy „Batory”, osiedle „Panorama” w Wielkim Kacku i kinoteatr Marynarki Wojennej „Grom” na Oksywiu. Uroczystość uświetnił koncert Orkiestry Kameralnej pod dyrekcją Wojciecha Rajskiego, po którym w foyer teatru odbył się bankiet.

OBCHODY 79 ROCZNICY "ZAŚLUBIN POLSKI Z MORZEM" W WEJHEROWIE I PUCKU

W dniu 10 lutego w Wejherowie na rynku odbyła się manifestacja mieszkańców miasta i Kaszub wyrażających radość ze scalenia Ziemi Kaszubskiej w jedno województwo. Entuzjastycznie, chlebem, solą i ... tabaką (podaną w tabakierze) zebrani powitali premiera RP Jerzego Buzka. Premier w ciepłych i serdecznych słowach przemówił do zgromadzonych, podkreślając wysiłek, upór i wytrwałość Kaszubów w dążeniu do przyłączenia Ziemi Kaszubskiej do odrodzonej Ojczyzny. Utworzenie Województwa Pomorskiego i scalenie Kaszub upamiętniono tablicą umieszczoną na Domu Kaszubskim, którą odstonił premier w asyście prezesa ZG ZKP prof. Brunona Synaka. Po odstonieniu tablicy władze samorządowe zwróciły się do premiera o pomoc o legalizację tabaki.

Następnie w Pucku, na rynku i w porcie, odbyła się uroczystość związana z 79 rocznicą zaślubin Polski z morzem. Premier w swoim wystąpieniu nawiązał do tych historycznych wydarzeń. Przewodniczący Rady Miasta wręczył w imieniu kaszubów znakomitemu gościowi złoty pierścień z wygrawerowaną podobizną gryfa i dedykacją. Premier otrzymał też medal wybitny z okazji 650-lecia miasta Pucka. Obchody w Pucku zakończono uroczystą koncelebrowaną mszą świętą w kościele p.w. Św. Piotra i Pawła.

W uroczystościach w Wejherowie i Pucku uczestniczyli przedstawiciele władz Województwa Pomorskiego z Wojewodą i Marszałkiem Sejmu na czele, dostojnicy kościelni z Metropolitą Gdańskim i Biskupem Elbląskim oraz starostowie ziemscy i grodzcy. Gdynię reprezentował wiceprezydent miasta dr Maciej Brzeski. Licznie zgromadzili się mieszkańcy Wejherowa, Pucka i przedstawiciele innych miejscowości Kaszub oraz oddziałów ZKP ze swoimi sztandarami. Obecny był również poczet sztandarowy z oddziału gdyńskiego ZKP.

Wcześniej, w godzinach rannych, z inicjatywy starosty wejherowskiego Grzegorza Szalewskiego powołano w Wejherowie - przy obecności premiera Buzka - Konwent Starostów Kaszubskich. W skład Konwentu weszli także prezydenci Gdańska, Gdyni i Sopotu, jako starostowie grodzcy.

PRZEGLĄD WYDARZEŃ, cd.

NOWE WŁADZE RADY ZWIĄZKU ODDZIAŁÓW PÓŁNOCNYCH ZKP

W dniu 14 lutego w Pucku odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Rady Związku Oddziałów Północnych ZKP, w którym uczestniczyli prezesi oraz stali przedstawiciele oddziałów północnych. Po złożeniu przez sekretarza sprawozdania z działalności w mijającej kadencji Rady, dokonano nowelizacji jej regulaminu oraz wybrano nowe władze - Prezydium Rady w składzie: Józef Lanc - prezes, Bolestaw Niemkiewicz - wiceprezes, Bernard Hinz - sekretarz oraz Artur Jabłoński, Kazimierz Klawiter i Mieczysław Konkel - członkowie. Na najbliższym zebraniu Rady przeprowadzony zostanie wybór siódmego członka Prezydium. Na to miejsce zgłoszono kandydaturę Andrzeja Arendta, który ze względu na nieobecność nie mógł być wybrany w dniu 14 lutego. Na zakończenie zebrania przyjęli uchwałę Rady, której tekst przedstawiono w niniejszej „Klęcie”.

W 57 ROCZNICĘ ŚMIERCI BP. DOMINIKA

W kościele Przemienienia Pańskiego w Gdyni-Cisowej w dniu 7 marca, z inicjatywy Gdynińskiego Oddziału ZKP, ks. prałat Hilary Jastak w asyście ks. Stanisława Megiera odprawił Mszę świętą w intencji ks.bp. Konstantyna Dominika, w 57 rocznicę Jego śmierci. W czasie Mszy zebrano 212 podpisów pod Deklaracją adresowaną do ks.pb. Jana Bernarda Szlaga ordynariusza Diecezji Pelplińskiej, dotyczącą kultu Sługi Bożego Biskupa Konstantyna Dominika. (Tekst Deklaracji znajduje się w innym miejscu tego numeru).

Po mszy św. delegacja kaszubska w liczbie 20 osób udała się do Pelplina. Wśród jej uczestników byli między innymi:

- dręch Józef Lanc prezes Związku Oddziałów Północnych ZKP, tzw. „Nordy”.
- prezesi oddziałów ZKP w Dębogórze i Gdyni, dręchna Jadwiga Piernicka i dręchna Teresa Hoppe wraz z trzema członkami zarządu.

W Pelplinie delegacja kaszubska udała się najpierw na grób śp.bp.Dominika, gdzie złożyła kwiaty, zapaliła znicze i wspólnie odmówiła modlitwę. Potem nastąpiło zwiedzanie Katedry pod przewodnictwem jednego z kleryków Wyższego Seminarium Duchownego. Następnie część delegacji zwiedziła Muzeum Diecezjalne, a prezesi „Nordy” i oddziałów w Dębogórze i Gdyni udali się na spotkanie z Biskupem J.B. Szlagą, na którego ręce, przekazali wyżej wspomnianą „Deklarację...”. Ksiądz Biskup przyjął „Deklarację”... z radością, informując jednocześnie przedstawicieli delegacji o stanie procesu beatyfikacyjnego Biskupa Dominika. Na koniec wizyty obdarował gości pamiątkowymi kalendarzami. Powrót do domów delegacji kaszubskiej odbył się w radosnym nastroju. Wszyscy mieli poczucie dobrze spędzonej niedzieli oraz dobrze wypełnionej misji. (T.H.)

OKOŁO 1600 MIESZKAŃCÓW GMINY KOSAKOWO CHCE PRZYŁĄCZENIA DO GDYNI

Gmina Kosakowo, licząca około 5000 mieszkańców, należy obecnie do powiatu puckiego. Część jej mieszkańców, zwłaszcza z Mostów i Rewy, chce przyłączenia gminy do Gdyni. Natomiast mieszkańcy Kazimierza i Dębogórze pragną przynależności do Rumi.

W lutym powstała więc grupa inicjatywna do przeprowadzenia referendum w sprawie wcielenia gminy Kosakowo do Gdyni. Przedstawiciele tej grupy w dniu 25 lutego złożyli na ręce Pani Wicewójt odpowiedni wniosek, potwierdzony około 1600 podpisami osób uprawnionych do głosowania. Liczba podpisów przekroczyła znacznie ustawowy wymóg 10% ogólnej ilości mieszkańców mających prawo wyborcze w gminie (około 3800 osób). W związku z powyższym w dniu 1 marca zwołano nadzwyczajną sesję Rady Gminy, na której powołano Komisję do zbadania wniosku pod względem wymogów formalnych. W dniu 2 marca Komisja stwierdziła pewne braki formalne i odesłała wniosek do uzupełnienia w ustawowym terminie 14 dni. Do końca marca wniosek nie wpłynął ponownie do Rady.

Mieszkańcy gminy Kosakowo, przystępując do referendum, powinni wnikliwie rozważyć bilans „zysków i strat”, jakie mogą być

skutkiem przynależności do Gdyni. Stając się częścią Gdyni, obecna gmina Kosakowo uzyskałaby status dzielnicy miasta. Wówczas zakres wpływu kosakowian na swe sprawy lokalne byłby ograniczony, gdyż uprawnienia rad dzielnicowych są nieporównywalnie mniejsze od rad gminnych.

IV SPOTKANIE RODÓW GDYŃSKICH

W dniu 28 lutego Władze Miasta Gdyni - reprezentowane przez prezydenta Wojciecha Szczurka oraz wiceprezydentów Macieja Brzeskiego, Jerzego Miotkę i Marka Stępe - spotkały się z potomkami najstarszych gdynian, zarówno tych z wyboru, jak i tych którzy od wielu lat mają tu swoje kaszubskie korzenie. W spotkaniu tym uczestniczyli między innymi przedstawiciele rodu Skwierców, Grubbów, Prangów, Czappów, Roszczynialskich, Brechelków, Grzegorzewskich, Tuszyńskich, Rózkowskich, Jasinski. Honorowymi gośćmi spotkania byli: siostra Eugeniusza Kwiatkowskiego-Zofia Doliwa-Dobrowolska i nauczyciel wielu pokoleń gdyńskich -ks. kanonik Józef Szarkowski. Głównym tematem spotkania było 70-lecie ruchu i szkolnictwa muzycznego w Gdyni. Tematykę tę rozwinął Kazimierz Małkowski. W dyskusji o szkolnictwie gdyńskim wypowiedział się ks. Szarkowski. Organizatorem spotkania Rodów Gdyńskich był Wydział Kultury Urzędu Miasta Gdyni.

TRADYCYJNE „KAZIUKI” W GDYNI

Podobnie jak w latach ubiegłych, również i w tym roku, w niedzielę 28 lutego, Towarzystwo Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej zorganizowało, w Gdyni tradycyjne „Kaziuki”. Rozpoczęto je Mszą świętą w kościele NMP Królowej Polski celebrowaną przez proboszcza ks. prałata Edmunda Wierzbowskiego. Po Mszy św., przy kościele na Placu Jana Pawła II, odbył się Kaziukowy Kiermasz, na którym było można nabyć wileńskie palmy wielkanocne i obwarzanki.

GDYŃSKIE DROGI KRZYŻOWE

W każdy wtorek Wielkiego Postu, w kościele p.w. Świętego Wawrzyńca w Wielkim Kacku, o godzinie 18.30, odprawiana była Droga Krzyżowa w języku kaszubskim. Uczestnicy Drogi Krzyżowej posługiwali się modlitewnikiem „Mě trzimómě z Bógã” E. Gołąbka i Pryczkowskiego.

W piątek 26 marca odbyła się Droga Krzyżowa na Witominie zorganizowana przez proboszcza parafii Podwyższenia Krzyża. Prowadziła ona ulicami: Stawną, Pasieczną, Graniczną, Stawną i Hodowlaną.

W Wielki Piątek odbyła się tradycyjna Droga Krzyżowa ulicami Gdyni, od Krzyża na Kamiennej Górze do kościoła NMP Królowej Polski. Drogę Krzyżową prowadził Metropolita Gdański ks.Abp. Tadeusz Gociński.

W sobotę 27 marca odbyła się Droga Krzyżowa brzegiem morza, od Oksywia do Babich Dołów. Jej organizatorami byli księża proboszczowie parafii Świętego Ducha i Świętej Katarzyny na Obłuzu oraz MB Licheńskiej i Świętego Jerzego w Babich Dołach.

E.S.

W „POMERANII” o gdyńskim karnie ZKP

W listopadowo-grudniowym numerze „Pomeranii”, Stanisław Janke - w relacji z przedjazdowych zebrań ZKP - napisał o gdyńskim oddziale: „ZKP w Gdyni już od wielu lat należy do najprężniejszych oddziałów wielkomijskich społeczności zrzeszonej. W minionej kadencji oddział podejmował liczne działania kulturalno-oświatowe oraz organizował uroczystości cykliczne i obchody ważnych wydarzeń. Oddział wydał kolejne numery kwartalnika „Gdyńsko Klęka”, kronikę „Naji Karno” autorstwa Romana Klebby, współfinansował druk tomiku poezji „Nie ðiñdã bez pòżegnaniõ” Henryka Hewelta. Z ważniejszych zadań gdyńskich zrzeszeńców należy odnotować jeszcze renowację zabytkowego krzyża rybackiego, wmurowanie tablicy upamiętniającej Augustyna Krauzego, pierwszego burmistrza Gdyni, coroczne przyznawanie prestiżowych medali Srebrna Tabakiera Abrahama.(...) ■

WYDAWNICTWA

"HISTORIA WEJHEROWA"

Na początku bieżącego roku ukazała się na rynku księgarskim "Historia Wejherowa", stanowiąca monografię historyczną miasta. Przygotował ją zespół pod redakcją Józefa Borzyszkowskiego, w składzie: Klemens Bruski, Błażej Śliwiński, Aleksander Klemp, Józef Borzyszkowski, Bogusław Breza i Cezary Obracht-Prondzyński. W sposób popularno - naukowy przedstawiono w niej - w układzie chronologiczno - problemowym - dzieje miasta, od 1643 roku do czasów nam współczesnych. Do napisania książki posłużyły własne poszukiwania archiwalne i badania analityczne jej autorów. Książka stanowi próbę całościowego ujęcia historii Wejherowa. Mogła się ona ukazać dzięki sfinansowaniu jej przez Urząd Miasta Wejherowa. Książkę można nabyć w księgarniach i w siedzibie Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubskiej w Wejherowie.

Historia Wejherowa, pod redakcją Józefa Borzyszkowskiego. Wyd. Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko Pomorskiej, Wejherowo 1998

"KASZUBSKIE STROJE LUDOWE"

Regionalny Zespół Pieśni i Tańca "Kaszuby", z pomocą finansową Gminy Kartuzy, w końcu 1998 roku wydał album pt "Kaszubskie stroje ludowe" autorstwa Franciszka Kwidzińskiego, wieloletniego członka i kierownika tego zespołu. Jest to książka bogato ilustrowana kolorowymi zdjęciami Cezarego Czaji, stanowiąca materiał dokumentujący i upowszechniający strój kaszubski używany na terenie Szwajcarii Kaszubskiej. W pierwszych dwóch rozdziałach książka przedstawia krótką historię zespołu "Kartuzy" i stroju kaszubskiego, a następnie szczegółowe opisy strojów: świątecznego (galowego), roboczego letniego, rybackiego roboczego i wyjściowego. Książka stanowić może pomoc dla tych, którzy pragnęliby strój kaszubski skompletować. Może też stanowić materiał promujący Kaszuby, ich kulturę i folklor.

Franciszek Kwidziński, Kaszubskie stroje ludowe. Wyd. Regionalny Zespół Pieśni i Tańca "Kartuzy" w Kartuzach, Kartuzy 1998

NUMER 3**"WIADOMOŚCI GDYŃSKICH"**

Numer 3(28) "Wiadomości Gdynskich" rozpoczyna wywiad przeprowadzony przez Andrzeja Sitka z prezydentem miasta Gdyni Wojciechem Szczurkiem, noszący wymowny tytuł "Jak promować Gdynię". W numerze tym są jeszcze inne materiały dotyczące bezpośrednio Gdyni, a m. "Zaślubiny z morzem w Gdyni" Eligiusza J. Sitka i o najstarszym zabytku w Gdyni "Kościół w Oksywiu" (EJS). Interesujący jest artykuł Kazimierza Gawrona o dowódcy ORP "Piorun", komandorze Eugeniuszu Pławskim. Artykuł Stanisława Ucińskiego "Reduta Gwiazda Gryfitów" opowiada o bohaterstwie żołnierzy "Gryfa Pomorskiego". Kolejny (7) "Kącik kolekcjonera medali" przedstawia tym razem medale zagranicznych miast, z którymi Gdynia współpracuje na podstawie umów o miastach siostrzanych. Krystyna Sielawa, w artykule "Najmłodsza Gdynska Uczelnia", prezentuje Wyższą Szkołę Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Politycznych. W numerze tym Jacek Szpakowski rozpoczyna cykl noszący tytuł "Trudne sprawy", poświęcając jego pierwszy odcinek dzieciom z zespołem Downa.

Wiadomości Gdynskie, Ogólnopolskie pismo Społeczno-Kulturalne, Nr 3(28) Rok IV, marzec '99. Wyd. "Merkury Bałtycki" Sp.z o.o.

"MĚ TRZIMÓMĚ Z BÒGĀ"

Eugeniusz Gołąbk i Eugeniusz Pryczkowski wspólnie przygotowali modlitewnik w języku kaszubskim, pod tytułem "MĚ TrzimómĚ z BògĀ", nawiązującym do tradycyjnej głębokiej religijności Kaszubów. Zawiera on przetłumaczone przez autorów na język kaszubski ważniejsze modlitwy, a mianowicie: modlitwy codzienne, stałe części Mszy świętej, litanie, różaniec i drogę krzyżową oraz zasady wiary i zbiór pieśni kościelnych (przetłumaczonych z języka polskiego i oryginalnych kaszubskich). Modlitewnik umożliwia nie tylko aktywnie uczestniczyć w Mszach świętych z kaszubską liturgią słowa, ale też w innych nabożeństwach i modlitwach w języku kaszubskim.

MĚ trzimómĚ z BògĀ, Koscelné modlĕtwe i spĕwĕ. Przelòżełĕ i przerechtowĕłĕ Eugeniusz Gołąbk, Eugeniusz Pryczkowski. Wyd. ZKP "Oddział w Gdańsku i Wydawnictwo "ROST" w Gdańsku, Gdańsk 1998

"LEKCA U KSIĘDZA SZARKOWSKIEGO"

Ks. Wiesław Drażek, z okazji jubileuszu 90-lecia urodzin ks. Kanonika Józefa Szarkowskiego oraz 65-lecia kapłaństwa, życia i pracy w Gdyni, przygotował i wydał 25 stronicową książeczkę pt "Lekcja u księdza Szarkowskiego...", gdyńskiego duszpa-sterza, katechety i społecznika. Powstała ona w oparciu o liczne rękopisy księdza Jubilata. We wstępie do swej książeczki autor napisał: "Doświadczenie i szeroka wiedza księdza Józefa Szarkowskiego ujawniły się przede wszystkim w żywym słowie jego nauczania, aby jednak oddziaływać dalej, wiele publikował na łamach różnych czasopism - ponad sto artykułów. Cześć rekopisów trafiała do szuflady, nie ujrzawszy nigdy światła dziennego, "Lekcja u księdza Szarkowskiego..." jest formą wykładu na temat sensu ludzkiego życia, usystematyzowanego na podstawie przejrzystego, logicznego i dynamicznego toku myśli i języka [ich] autora". Publikacja ta powstała z inicjatywy i środków uczniów i przyjaciół ks. prefekta Szarkowskiego.

Ks. Wiesław Drażek "Lekcja u księdza Szarkowskiego..."

"KASZUBY**POLSKA PIEŚŃ I MUZYKA LUDOWA ŹRÓDŁA I MATERIAŁY"**

W dniu, 25 lutego w Sali Mieszkańskiej Ratusza Staromiejskiego w Gdańsku odbyła się promocja wielkiej księgi pieśni z Kaszub, trzatomowego dzieła zażyłowanego "Kaszuby, polska pieśń i muzyka ludowa, źródła i materiały". Spotkanie prowadził prof. Jerzy Samp, a opinię o książce przedstawił prof. Jerzy Bartmiński z Lublina i prof. Brunon Synak z Gdańska. Cytaty wokalne prezentował zespół "Wdzydzanki". Uroczystość uświetlił także śpiewem i muzyką Kaszubski Zespół Folklorystyczny "Modraki" z Parchowa.

Książka przygotowana przez zespół autorów pod redakcją Ludwika Bielawskiego i przedwcześnie zmarłej Aurelii Mioduchowskiej, zawiera zbiór autentycznych i tradycyjnych pieśni ludowych regionu kaszubskiego, tych jeszcze znanych i tych już zapomnianych. W książce jest imiennie zarejestrowanych 400 wykonawców z 200 miejscowości całych Kaszub. W przedmowie do wydania napisano, że "... Ten swoisty pomnik kultury regionu, budowały pokolenia bezimiennych twórców i nosicieli tradycji".

Kaszuby, Polska pieśń i muzyka ludowa, źródła i materiały. Opracowanie pod redakcją Ludwika Bielawskiego i Aurelii Mioduchowskiej. Wyd. Instytut Sztuki PAN w Warszawie, Warszawa 1998

"ROZMOWA Z KSIĘDZEM HILARYM JASTAKIEM"

W styczniu ukazało się drugie, poszerzone i poprawione wydanie książki Krzysztofa Wójcickiego pt "Rozmowy z księdzem Hilarym Jastakiem". Wznowienie książki nastąpiło pięć lat po jej pierwszym wydaniu i zbiegło się z 85-leciem gdyńskiego kapłana i 50-leciem jego pobytu w parafii Najświętszego Serca Jezusa w Gdyni, jak również z nadaniem tytułu Honorowego Członka Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Książka, będąca formą pytań i odpowiedzi, obrazuje losy Księdza-Kaszuby na przestrzeni jego długiego i bogatego życia, od dzieciństwa, okresu młodzieńczego i studenckiego, przez lata okupacji i początki działalności duszpasterskiej, po okres gdyński związany z budową kościoła i administrowaniem parafią, grudniem 1970 i sierpniem 1980, czasy "Solidarności" i stanu wojennego, aż po teraźniejszość. Przedstawia życie wypełnione niestrudzoną pracą, aktywnością i działalnością w wielu dziedzinach, pełne poświęcenia, troskliwości i oddania bliźnim. Książka ukazała się dzięki pomocy Miasta Gdyni, Społecznego Komitetu Budowy Pomników Ofiar Grudnia 1970 w Gdyni, Stoczni Gdynia S.A. oraz wielu Komisji Zakładowych NSZZ "Solidarność" gdyńskich instytucji.

Krzysztof Wójcicki, Rozmowy z księdzem Hilarym Jastakiem. Wyd. IMPRIMATUR, wydanie drugie poszerzone i poprawione, Gdynia 1999.

"ŻÓŁTY KAMIEŃ"

"Żółty kamień" to tytuł kolejnej książki Stanisława Janke, znanego nie tylko w środowisku kaszubskim dziennikarza, poety i prozaika oraz redaktora "Pomeranii" i wejherowskiego miesięcznika "Nasza gmina". Tym razem jest to powieść, której akcja toczy się na terenie Gdyni, Gdańska i Kaszub. Pozwolimy sobie na zacytowanie fragmentu charakterystyki tej powieści, którą wydawnictwo podało na stronie IV okładki: "Autor wikłając głównego bohatera w osobliwe i niejednokrotnie sensacyjne zdarzenia próbuje uchwycić złożone przejawy współczesnego przebudzenia kulturowo-etnicznego na Kaszubach oraz zwiastuny narodzin niezależnej opozycji na Wybrzeżu". Ta książka Stanisława Janke uzyskała nagrodę w Konkursie Literackim miasta Gdańska w 1997 roku. Jej promocją, zorganizowaną przez wydawcę, Zarząd Główny ZKP oraz Pensjonat "Dom Aktora", odbyła się w Klubie "Mestwin" w Domu Kaszubskim w dniu 18 lutego.

Stanisław Janke, Żółty kamień. Wyd. "Marpress", Gdańsk 1998

"HISTORIA, GEOGRAFIA, JĘZYK I PIŚMIENNICTWO KASZUBÓW"

Zespół autorów w składzie prof. Józef Borzyszkowski, dr Jan Mordawski i prof. Jerzy Treder przygotował - w polskiej i kaszubskiej wersji językowej - książkę noszącą tytuł "Historia, geografia, język i piśmiennictwo Kaszubów". Redaktorem wydania jest J. Mordawski, a tłumaczem tekstów J. Treder. Książka przeznaczona jest głównie dla nauczycieli tworzących i realizujących mowy program edukacji regionalnej na Kaszubach, na Pomorzu i w Polsce, a także dla uczniów gimnazjów i liceów. Przyda się ona również tym wszystkim, którzy pragną poznać historię i współczesność ziemi kaszubskiej oraz piękno języka i dziedzictwo kultury duchowej Kaszubów. Pozwoli ona zrozumieć tożsamość oraz siłę trwania Kaszubów przy własnej tradycji i mowie. Może również stanowić materiał promujący Kaszuby.

Józef Borzyszkowski, Jan Mordawski, Jerzy Treder, Historia, geografia, język i piśmiennictwo Kaszubów. Wyd. M. Rożak, Gdańsk 1999

Z ŻYCIA GDYŃSKIEGO ZRZESZENIA W I KWARTALE 1999

W dniu 3 stycznia Zarząd Oddziału zorganizował, dla swoich członków i sympatyków, Mszę św. kaszubską w kościele p.w. NSPJ w Gdyni, połączoną z tradycyjnym spotkaniem oplatkowym w Domu Parafialnym. Mszę św. celebrował ks. prałat Hilary Jastak w asyście ks. Stanisława Megiera. W czasie spotkania w Domu Parafialnym, po modlitwie, Zrzeszeńcy podzielili się oplatkiem, składając sobie życzenia noworoczne. Spotkanie uświetnił Chór Męski "Dzwon Kaszubski", który wystąpił z koncertem koled. Zebrani, przy kawie i ciastkach, wysłuchali wystąpienia Drěchny Teresy Hoppe - prezesa Zarządu Oddziału, która przedstawiła program działalności gdyńskiego karna na 1999 rok. W czasie spotkania wielu spośród jego uczestników zakupiło modlitewnik kaszubski "Mě trzimómě z Bogã", uzyskując dedykację jednego ze współautorów, Eugeniusza Pryczkowskiego.

W dniu 14 stycznia członkowie Zarządu Gdyńskiego Oddziału zorganizowali w kościele p.w. NSPJ w Gdyni i w Domu Parafialnym uroczystości, w czasie których nastąpiło wręczenie ks. prałatowi Hilaremu Jastakowi aktu nadania Tytułu Honorowego Członka Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego.

W dniu 21 stycznia Prezes Oddziału oraz Przewodniczący Komitetu Budowy Pomnika Antoniego Abrahama podpisali umowę z artystą rzeźbiarzem Stanisławem Szwechowiczem na wykonanie modelu przejściowego figury pomnika Abrahama.

W dniu 30 stycznia, w Klubie "Remus" w Cisowej, odbyła się doroczna zabawa karnawałowa członków i sympatyków Oddziału Gdyńskiego. Do tańca przygrywał i pięknie śpiewał "Zespół Rudowski". Jak co roku, uczestnicy zabawy wspaniale się bawili, biorąc udział w organizowanych konkursach. W rozbawieniu sali prym wiodła "silna grupa" z Wielkiego Kacku, której członkowie - Władysław Gończak i Bernard Bieszk - zdobyli miano "Pary Wieczoru", otrzymując szampana i tort, którym podzielili się sprawiedliwie z innymi uczestnikami zabawy.

W dniu 10 lutego, w Święto Gdyni, przedstawiciele gdyńskiego Zrzeszenia złożyli wiązanek kwiatów na Płycie Marynarza Polskiego na Skwer Kościuszki oraz pod tablicą pamiątkową Wójta Radtkego przy ul. Świętojańskiej.

W dniu 11 lutego, przedstawiciele Zarządu Gdyńskiego Oddziału - Teresa Hoppe, Aleksander Trzebiatowski i Eugeniusz Stanek - złożyli wizytę wiceprezydentowi miasta Gdyni, Jerzemu Miotke. Tematyka rozmów w czasie spotkania dotyczyła programu i warunków działalności gdyńskiego Karna ZKP.

Realizując Uchwałę Zebrania Sprawozdawczo - Wyborczego Oddziału z 25 września 1998 roku, Zarząd w dniu 18 lutego dokonał zmiany w 1 punkcie § 11 "Regulaminu Medalu im. Antoniego Abrahama - *"Srebrna Tabakiera Abrahama"*, zamieniając ustalony wcześniej stały termin corocznego wręczenia medalu w dniu 23 czerwca i wprowadzając w to miejsce możliwość wręczenia medalu w ciągu czerwca. Zmiana ta została wprowadzona uchwałą Zarządu przy jednym głosie przeciwnym.

Uchwałą z dnia 18 czerwca Zarząd Oddziału wytypował swoich kandydatów do tegorocznych nadań medalu im. Antoniego Abrahama - *"Srebrna Tabakiera Abrahama"*. Uzasadnione wnioski o nadanie medalu rozpatrzy Kapituła Medalu w trzeciej dekadzie kwietnia br.

Biorąc pod uwagę możliwość reprezentowania przez gdyński Oddział ZKP społeczności kaszubskiej na czerwcowym spotkaniu z Ojcem Świętym w Sopocie, Zarząd Oddziału zaproponował artyście rzeźbiarzowi Stanisławowi Podwysoczekiemu z Gdańska wykonanie daru dla Papieża. Projekt daru został zatwierdzony przez Zarząd Główny ZKP i zaakceptowany przez Arcybiskupa Metropolię Gdańskiego. Przedstawia on postać Stołema dźwigającego Tablicę Mojżeszową. Na podstawie, na której stać będzie Stołem, umieszczony zostanie napis: "Mě trzimómě z Bogã - Kaszěbi". W celu uzyskania środków finansowych na wykonanie daru dla Papieża, Gdyński Oddział ZKP w końcu marca wyemitował "cegiełki" w trzech nominalach (10-, 20-, 50- zł.), które będą rozprowadzane w kwietniu i maju.

W minionym kwartale poczet sztandarowy Gdyńskiego Zrzeszenia uczestniczył w następujących uroczystościach patriotycznych i kościelnych;

- 7 stycznia na Mszy św. odprawionej w intencji Miasta Gdyni z okazji 73 rocznicy uzyskania praw miejskich;
- 10 lutego w uroczystościach 79 rocznicy "Zaślubin Polski z Morzem", w Wejherowie i Pucku;
- 13 lutego w uroczystości pogrzebowej w Kielnie zmarłego członka Gdyńskiego Oddziału, śp. Henryka Sirwind-Łukowicza;
- 28 lutego na Mszy św. w kościele p.w. Matki Boskiej Lichewskiej i św. Jerzego w Babich Dołach;
- 7 marca we Mszy św. w kościele p.w. Przemienienia Pańskiego w Cisowej, odprawionej w intencji beatyfikacji Sługi Bożego ks. Bp. Konstantyna Dominika.

W I kwartale Zarząd Gdyńskiego Oddziału ZKP odbył 6 posiedzeń.

W.P.

PROGRAM PRACY GDYŃSKIEGO ZRZESZENIA NA II KWARTAŁ 1999

*
Kapituła Medalu im. Antoniego Abrahama - "Srebrna Tabakiera Abrahama" w kwietniu rozpatrzy wnioski o przyznanie medalu za zasługi w działalności publicznej na rzecz Kaszubszczyzny i Regionu Pomorskiego.

*
Kontynuowane będą przygotowania Oddziału do godnego przyjęcia w Trójmieście Papieża Jana Pawła II podczas Jego pielgrzymki do Ojczyzny.

*
W dniu 3 maja Klub Gdyńskiego Oddziału ZKP w Wielkim Kacku, przy współudziale Rady Dzielnicy, zorganizuje mszę św. przy Źródle Marii oraz tradycyjną "Majówkę".

*
Przewiduje się uczestnictwo Oddziału w przygotowaniu i przeprowadzeniu miejskich eliminacji do Konkursu "Rodnej Mowy".

*
W maju Zarząd Oddziału zorganizuje, dla swoich członków oraz sympatyków i ich rodzin, wycieczkę turystyczno-krajoznawczą po północnych Kaszubach.

*
Członkowie Zarządu Oddziału wezmą udział w pochodzie ofiarom podczas celebrowanej przez Ojca Świętego Mszy Św. w Sopocie i wręczą Jego Świętobliwości dar od społeczności kaszubskiej.

*
Dnia 23 czerwca w kościele p.w. Św. Michała Archanioła na Oksywiu o godzinie 17.00 odbędzie się msza św. w intencji Antoniego Abrahama. Po mszy św. członkowie Oddziału złożą wiązanek kwiatów na grobach Antoniego Abrahama i Bernarda Chrzanowskiego. Następnie o godzinie 19.00 w Szkole Samorządowej nr 6 im. Antoniego Abrahama na Obłuzu, Zarząd dokona uroczystego wręczenia tegorocznym laureatom medalu *"Srebrna Tabakiera Abrahama"*.

*
Przez cały II kwartał zbierane będą fundusze na sfinansowanie daru dla Ojca Świętego (sprzedaż „Cegiełek”) oraz na prace związane z budową pomnika Antoniego Abrahama.

*
O datach i miejscach organizowanych imprez i uroczystości przez gdyński oddział ZKP można się dowiadywać w każdy I i III czwartek miesiąca w siedzibie Muzeum Miasta Gdyni przy ul. Starowiejskiej 30, w godz. 18-20 (Domck Abrahama).

W.P.

SPROSTOWANIE

Zespół redakcyjny biuletynu „Gdinskó Klěka” przeprosza tych Czytelników ostatniego numeru (I(9)1999) (którzy otrzymali nie poprawione egzemplarze) za błąd na stronie 8, gdzie na końcu informacji „Z życia Gdyńskiego Oddziału Zrzeszenia w IV kwartale 1998” pomyłkowo znalazło się imię i nazwisko Antoniego Abrahama, zamiast Jana Radtkego.

Adres Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Gdyni:
ul. Starowiejska 30, 81-356 Gdynia (siedziba Muzeum Miasta Gdyni),

Dyżury Zarządu Oddziału:
w każdy I i III czwartek miesiąca w godz. 18-20 (w lecie 19-21) w siedzibie Muzeum Miasta Gdyni.

Telefon: 621-90-73 (tylko w czasie dyżurów Zarządu)

Konto Bankowe Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Gdyni:
PKO BP IO/Gdynia 10201853 -2596 -270-1-111

GDINSKÓ KLĚKA

Redaguje zespół:
Roman Klebba, Jan Netzel,
Ewa Otremba, Władysław Pranga,
Eugeniusz Stanek

Kontakt z zespołem redakcyjnym:
w czasie dyżurów Zarządu Gdyńskiego
Oddziału ZK-P